

О. П. Ніколов, студент

Науковий керівник: **І. Л. Шерер**, канд. екон. наук, доцент кафедри обліку та аудиту
Одеський національний економічний університет, м. Одеса, Україна

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ОПОДАТКУВАННЯ В УКРАЇНІ

Ключові слова: податки, податкова система, податкова політика, Податковий кодекс України, суб'єкти господарювання.

Одним з важливих чинників економічного зростання країни є створення ефективної податкової системи. Держава з її допомогою здійснює вплив на економічну систему країни. Тому податкова система має бути сформована таким чином, щоб, з одного боку, забезпечувати мобілізацію коштів до бюджету в обсягах, необхідних для виконання державою її функцій, а з іншого – сприяти розвитку підприємницької діяльності, ефективному перерозподілу доходів у суспільстві і поліпшенню добробуту населення. Ключовим завданням податкової системи в ринкових умовах є забезпечення економічного зростання, збільшення державних доходів і соціальний розвиток країни.

Проблеми податкової системи досліджували багато учених, серед яких: В. Барабанова, А. Івашко, А. Крисоватий, Н. Савчук, Л. Тарангул, Д. Тащук, А. Череп та інші. Незважаючи на значні досягнення в дослідженні вказаної проблеми, залишаються до кінця не розкритими певні питання, серед яких: систематизація проблем у сфері податкової політики України і пошук пріоритетних напрямів її удосконалення.

Податкова політика як складова фінансової політики втілює діяльність держави у сфері встановлення, правової регламентації й організації стягування податків і податкових платежів до централізованих фондів держави. Її зміст і мета обумовлені соціально-економічним ладом суспільства, стратегічними цілями і міжнародними обов'язками держави у сфері державних фінансів [3].

При розробці податкової політики слід враховувати інтереси усіх сторін податкових відносин. З одного боку, це прагнення суб'єктів економіки до мінімізації податкових платежів, а з іншого – інтереси держави. На сучасному етапі розвитку держави податкова політика має забезпечувати економічне зростання і згладжувати нерівності в рівнях доходів населення.

Слід зазначити, що головними недоліками податкової політики в Україні є:

- нестабільність і неузгодженість податкового законодавства;
- нераціональна система податкових пільг;
- недостатня фіскальна ефективність податкової системи;
- складність системи адміністрування податків.

Перша і найскладніша проблема, яка існувала в податковій системі України за роки незалежності й існує сьогодні, – це нестабільність і неузгодженість податкового законодавства. Протягом довгих років в Україні діяли безліч нормативно-правових актів, сотні законів і підзаконних актів, які тільки ускладнювали податковий механізм, не виконуючи при цьому свого головного призначення – регулювання податкових відносин.

Незважаючи на зміни в податковій системі України з прийняттям Податкового кодексу, ще однією проблемою залишається несистемне і не виправдане надання податкових пільг у значних розмірах, що посилює податкове навантаження на інші підприємства, які сумлінно платять податки. Широкий перелік податкових пільг створює фіскальний простір, створюючи окремим підприємствам і галузям вигідніші умови, автоматично знижуючи конкурентоспроможність суб'єктів підприємницької діяльності, які не мають можливості отримати податкові пільги [4].

Варто відзначити наявність недостатньої фіскальної ефективності податкової системи. Через значний тіньовий сектор економіки, існування якого стає можливим завдяки використанню схем ухилення від сплати податків, держава втрачає значний обсяг податкових надходжень. В Україні щорічна втрата бюджетних коштів становить близько 20 млрд грн. Це є наслідком недостатньо ефективного контролю з боку податкових органів за збором податків.

Не менш важливою залишається проблема адміністрування податків. Малоефективна і надмірно витратна для держави і бізнесу система адміністрування податків і зборів не може забезпечити повноцінне наповнення державного бюджету з одночасним дотриманням консенсусу між податковими органами і платниками податків. Через значний обсяг бюджетних витрат від оптимізації оподаткування податкова служба вводить додаткові заходи й обмеження, під дію яких майже завжди потрапляють добросовісні платники податків. Показова ситуація з введенням Єдиного реєстру податкових накладних, який ускладнив підготовку податкової звітності для платників ПДВ, хоча був введений для боротьби з недобросовісними платниками податків.

Враховуючи стан і умови розвитку економіки України, слід зазначити, що вирішення проблем оподаткування повинно проходити за такими напрямками:

– Вдосконалення законодавчого забезпечення системи оподаткування шляхом уточнення і доповнення окремих положень Податкового кодексу України, метою якого є підвищення відповідальності за невиконання норм і положень законодавства усіх суб'єктів податкових правовідносин. Система штрафів і санкцій має бути сформована так, щоб несплата або несвоєчасна сплата податків були менш вигідні платникові, чим своєчасне і чесне виконання зобов'язань перед бюджетом.

– Забезпечення рівномірного розподілу податкового навантаження, якого можна досягти за допомогою детальнішої диференціації ставок податку на доходи фізичних осіб відповідно до отримуваних доходів, диференціації ставок податку на прибуток залежно від виду діяльності підприємства, регресивного оподаткування галузей, які сприяють розвитку науково-технічних розробок.

– Перегляд існуючих пільг, передбачених для платників податків і збереження їх тільки в сільськогосподарському виробництві, соціальній сфері, громадським організаціям інвалідів.

– Підвищення фіскальної ефективності податкової системи шляхом усунення можливостей для мінімізації податкових платежів, посилення відповідальності за ухилення від сплати податків і корупцію в системі податкових органів. Результатом повинно стати збільшення надходжень від податків до бюджету за рахунок виведення економіки з тіні.

– Вдосконалення системи адміністрування податків через спрощення процедур реєстрації й обліку платників податків, автоматизацію процесів аналізу податкових даних, скорочення витрат платників на нарахування і сплату податків [2].

Перераховані напрями вирішення проблем у сфері оподаткування сприятимуть стимулюванню підприємницької й інноваційно-інвестиційної активності суб'єктів господарювання, економічному зростанню національної економіки загалом.

Список використаних джерел: 1. *Податковий кодекс України від 02.12.2010 г. № 2755-VI* [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>. 2. *Науковий блог НАУ. Шляхи вдосконалення податкової системи* [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://naub.oa.edu.ua/2015>. 3. *Ивашко А. А. Проблемы и направления совершенствования налоговой политики Украины / А. А. Ивашко // Научные записки. Серия « Экономика». – 2011. – Вып. 16. – С. 38–42.* 4. *Савчук Н. В. Налоговая политика в системе регулирования социально-экономического развития государства / Н. В. Савчук // Научный вестник НЛТУ Украины. – 2012. – Вып. 22.4. – С. 290–295.*

УДК 336.226.112.2

К. В. Пеня, студентка

Науковий керівник: **Т. Ю. Александрюк**, ст. викладач кафедри оподаткування та соціального забезпечення

Університет митної справи та фінансів, м. Дніпро, Україна

АКТУАЛЬНІСТЬ ЗАПРОВАДЖЕННЯ ПОДАТКУ НА ВИВЕДЕНИЙ КАПІТАЛ В УКРАЇНІ

Ключові слова: оподаткування, прибуток, ставка податку, Мінфін, бюджет, дивіденди.

Національна рада реформ у 2016 році підтримала ініціативу введення податку на виведений капітал з 1 січня 2018 року. Згідно з проектом для дивідендів ставка податку на виведений капітал становить 15 %, для прирівняних до дивідендним платежах – 20 % [1]. У червні 2017 року Міністерство фінансів України розробило законопроект, який передбачає зміну